

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH100001
NAZWA
OBSZARU Dąbrowa Grotnicka

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH100001	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dąbrowa Grotnicka

1.4. Data opracowania 2002-11	1.5. Data aktualizacji 2024-04
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-12
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 października 2022 r. w spr. soo Dąbrowa Grotnicka (PLH100001)

Wyjaśnienia:	Zmniejszenie pow - 11.2019 r.
--------------	-------------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
19.3187

Szerokość geograficzna
51.92

2.2. Powierzchnia [ha]:
101.03

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL11

Łódzkie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9170			75.31		M	B	C	B	B
9110			20.61		M	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze				Ocena obszaru	
		Nazwa					Jakość		

Grupa	Kod	naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	4068	Adenophora lilifolia			p	1	4	i		G	C	C	C	C
B	A238	Dendrocopos medius			p	11	11	p		P	D			
B	A236	Dryocopus martius			p	1	1	p		P	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja					
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie			
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
P		Aquilegia vulgaris						V						X
P		Daphne mezereum						R						X
P		Festuca amethystina						V			X			
P		Lilium martagon						R						X
P		Melittis melissophyllum						C						X
M	1320	Myotis brandtii						P						X
M	1312	Nyctalus noctula						P						X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.

- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	100.0
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski obszar Natura 2000 Dąbrowa Grotnicka PLH100001 jest położony w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego [31], podprowincji Nizin Środkowopolskich [318], makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej [318.1-2] i mezoregionie Wysoczyzny Łaskiej [318.19] [10]. Obszar położony jest w województwie łódzkim, powiecie zgierskim, gminie Zgierz. Według administracji Lasów Państwowych obszar Natura 2000 położony jest w granicach Nadleśnictwa Grotniki, obrębu Grotniki i leśnictwa Zimna Woda. Północna granica obszaru jest zarazem granicą kompleksu leśnego. Za nią znajdują się grunty wsi Wiktorów. Kilkaset metrów od północnej granicy rezerwatu biegnie autostrada A2. Z pozostałych stron obszar graniczy z użytkowanymi gospodarczo drzewostanami leśnictwa Zimna Woda. Granica obszaru Natura 2000 biegnie drogami oddziałowymi lub granice stanowi granica pododdziału. W południowej części obszar graniczy ze szkółką leśną. Obszar Natura 2000 Dąbrowa Grotnicka PLH100001 pokrywa się w całości z rezerwatem przyrody „Dąbrowa Grotnicka”. Na terenie obszaru Natura 2000 leśnymi zbiorowiskami roślinnymi są: kontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy *Quercus robur*-*Pinetum*, grąd subkontynentalny *Tilio cordatae*-*Carpinetum betuli*, świetlista dąbrowa *Potentillo albae*-*Quercetum petraeae* [7]. Bór mieszany sosnowo-dębowy występuje przede wszystkim w północno-wschodniej części obszaru. Typowy bór mieszany sosnowo-dębowy z dojrzałym drzewostanem stwierdzono tylko w postaci niewielkiego płatu w oddziale 108r. Drzewostan jest tu dwuwarstwowy - w warstwie górnej dominuje sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* z udziałem dębu bezszypułkowego *Quercus petraea*, który występuje też w niższej warstwie. Grąd subkontynentalny, należący do siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio*-*Carpinetum*, *Tilio*-*Carpinetum*), jest zbiorowiskiem dominującym powierzchniowo na terenie obszaru Natura 2000. Płaty tego zespołu są istotnie zróżnicowane, co wynika z naturalnej zmienności zbiorowiska, jak i antropogenicznych oddziaływań jakim podlegał w przeszłości las. Można wyróżnić dwa wyraźnie odmienne pod względem fizjonomii i składu gatunkowego podzespoły – grąd typowy (*Tilio*-*Carpinetum typicum*) oraz grąd wysoki (*Tilio*-*Carpinetum calamagrostietosum*). Grąd typowy dominuje przestrzennie w północnej części obszaru. Grąd wysoki (trzcinnikowy) zajmuje znaczne powierzchnie w zachodniej i centralnej części, zwykle w sąsiedztwie świetlistej dąbrowy, do której nawiązuje fizjonomicznie, a także florystycznie. Dąbrowy świetliste na terenie obszaru Natura 2000 należą do najcenniejszych stanowisk tego zanikającego typu siedliska leśnego w centralnej Polsce. Występujące fitocenozy należą do zespołu świetlistej dąbrowy *Potentillo albae*-*Quercetum petraeae* i kwalifikują się do priorytetowego siedliska przyrodniczego *9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*). O ich wartości decyduje bogate florystycznie runo z udziałem gatunków ciepłolubnych przywiązanych tylko do tego siedliska. Drzewostan w najlepiej zachowanym płacie siedliska buduje głównie dąb bezszypułkowy, a pojedynczo występują sosna zwyczajna i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Podszyt osiąga niewielkie zwarcie, co jest typowe dla dobrze zachowanych fitocenoz dąbrowy świetlistej. W runie występuje wiele gatunków typowych dla fitocenoz świetlistej dąbrowy. Obszar odznacza się bogactwem florystycznym skupiając gatunki rzadkie i chronione [1, 7]. Najcenniejszym gatunkiem we florze obszaru jest dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia* – gatunek z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, znajdujący się w „Polskiej czerwonej księdze roślin”, „Polskiej czerwonej liście roślin” oraz w „Czerwonej księdze roślin województwa łódzkiego” z kategorią zagrożenia CR, krytycznie zagrożony [8]. Wyróżnia się obecność także innych cennych gatunków flory takich jak np. lilia złotogłów *Lilium martagon* i wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*. Na szczególną uwagę zasługują także okazałe osobniki drzew – szczególnie dęby szypułkowe *Quercus robur* i sosny zwyczajne w centralnej i północnej części obszaru oraz lipy drobnolistne *Tilia cordata* w części południowo-zachodniej i

centralnej. Najcenniejszym – ze względu na nagromadzenie rzadkich składników flory typem siedliska jest świetlista dąbrowa *Potentillo albae-Quercetum petraeae*. Analiza rozmieszczenia flory jednoznacznie wskazuje miejsca koncentracji cennych składników flory – tj. część południowo-zachodnia obszaru oraz część wschodnia, które jednocześnie stanowią obszary występowania najlepiej zachowanych płatów świetlistej dąbrowy. W obrębie płatów grądowych *Tilio-Carpinetum* najcenniejsze florystycznie są fragmenty z rozrzedzonym drzewostanem – naturalne luki, skraje dróg.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze Dąbrowa Grotnicka PLH100001 przedmiotami ochrony są siedliska 9170 i *9110, ujęte w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunek 4068 dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia*, ujęty w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Powierzchnia – 75,3 ha. Siedlisko jest obecnie zbiorowiskiem dominującym powierzchniowo w obszarze Dąbrowa Grotnicka PLH100001. Powierzchnia siedliska została wyznaczona na podstawie dokumentacji Planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Grotnicka” oraz badań prowadzonych na potrzeby monitoringu siedliska 9170.

Reprezentatywność B – dobra. Drzewostan jest dość zróżnicowany, dominuje w nim dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz grab pospolity *Carpinus betulus*, z domieszką innych gatunków grądowych. W warstwie krzewów występuje podrost drzew oraz krzewy np. kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Warstwa runa nie jest zbyt obfita ze względu na duże zwarcie koron drzew, jednakże przeważają w niej gatunki typowe dla siedliska grądu. Można wyróżnić dwa wyraźnie odmienne pod względem fizjonomii i składu gatunkowego podzespoły – grąd typowy (*Tilio-Carpinetum typicum*) oraz grąd wysoki (*Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*).

Względna powierzchnia C. Powierzchnia grądów subkontynentalnych w Polsce jest szacowana na ok. 280 tys. ha. Udział powierzchni siedliska 9170 w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w kraju jest mniejszy niż 2%, z tego powodu powierzchnię względną należało ocenić na C.

Stan zachowania B – dobry. Biorąc pod uwagę stopień zachowania struktury i funkcji siedliska przyrodniczego oraz możliwości jego odtworzenia, stan zachowania siedliska w obszarze jest dobry. Płaty tego siedliska są zróżnicowane, co wynika z naturalnej zmienności zbiorowiska, jak i antropogenicznych oddziaływań, jakim podlegał w przeszłości las. Płaty siedliska znajdują się obecnie pod ochroną rezerwatową, a naturalne procesy zachodzące w obrębie siedliska będą prowadziły do stopniowego unaturalnienia fitocenozy. Większość płatów grądu wykazuje objawy zniekształcenia, związane z dawnymi pracami gospodarczymi. Powszechnym zjawiskiem jest udział w drzewostanie siedliskowo obcej sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*. W miejscach naturalnych odnowień po uprzednio prowadzonych zrębach, na skutek zaniechania prac hodowlanych w związku z ochroną rezerwatową, wykształciły się bardzo gęste drzewostany, utrudniające dopływ światła do dna lasu. Runo w takich miejscach jest słabo rozwinięte i ogranicza się do wybitnie cienioznośnych gatunków. Jednocześnie obserwuje się dynamiczne procesy spontanicznej sukcesji regeneracyjnej, której efektem jest rosnące dostosowanie fitocenozy grądowych do typowych cech siedliska. Postępuje m.in. eliminacja sosny z drzewostanu i maleje jej znaczenie w kształtowaniu składu i charakteru runa. Zauważalnym procesem jest również rosnący udział lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, pojawiającej się bardzo licznie we wszystkich warstwach drzewostanu (szczególnie w zachodniej części obszaru). Podobnie wzrasta liczebność i udział w niższej warstwie drzewostanu grabu. W kilku miejscach stwierdzono też masowe naloty i podrosty klonu jawora *Acer pseudoplatanus*. Dotychczasowe oceny charakteryzujące siedlisko w obszarze wykazały niezadawalający stan ochrony, jednak perspektywy ochrony są właściwe i biorąc pod uwagę lokalizację płatów tego siedliska na obszarze objętym ochroną rezerwatową, na terenach Lasów Państwowych, to wartość obszaru pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska 9170 jest duża. Ponadto zauważa się ogólną tendencję zastępowania występującej w obszarze dąbrowy przez zbiorowiska o charakterze grądu.

Ocena ogólna B – dobra. Biorąc pod uwagę powyższe, zwłaszcza położenie obszaru w granicach rezerwatu przyrody na gruntach Lasów Państwowych, nadano oceną ogólną B (dobra).

Jakość danych M – dane o przeciętnej jakości. Obszar położony na gruntach Lasów Państwowych, siedliska leśne sklasyfikowane. Dla rezerwatu przyrody tożsamego z obszarem Natura 2000, w roku 2011 sporządzono dokumentację na potrzeby ustanowienia planu ochrony, jednak badania były ukierunkowane na zbiorowiska roślinne rezerwatu a nie siedliska przyrodnicze w rozumieniu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W ramach „Monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji działań ochronnych” zostały wykonane badania terenowe dla siedliska 9170, ale w wyznaczonych transektach.

***9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**

Powierzchnia – 20,61 ha. Powierzchnia siedliska została wyznaczona na podstawie dokumentacji Planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Grotnicka”.

Reprezentatywność B – dobra. Wykazano występowanie zespołu świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum petraeae*. Jest to jedno z najcenniejszych stanowisk tego zanikającego typu siedliska leśnego w centralnej Polsce. O dużej wartości decyduje bogate florystycznie runo z udziałem gatunków ciepłolubnych przywiązanych tylko do tego siedliska. W najlepiej zachowanym płacie we wschodniej części drzewostanu buduje dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, a pojedynczo występują sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Podszyt osiąga niewielkie zwarcie, co jest typowe dla dobrze zachowanych fitocenoz dąbrowy świetlistej. W warstwie tej występuje przede wszystkim dąb bezszypułkowy oraz kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Obecna jest także черемха późna *Prunus serotina*. Runo typowej, dobrze wykształconej dąbrowy ma charakter heterogeniczny i jest niezwykle bogate w gatunki, z różnych grup ekologicznych – ciepłolubnych lasów, okrajków, muraw kserotermicznych oraz łąk. Kombinację florystyczną uzupełnia liczna grupa gatunków ogólnoleśnych i borowych. We wschodniej części obszaru w płacie dąbrowy świetlistej na uwagę przede wszystkim zasługuje stanowisko cennego gatunku – dzwonczak wonny *Adenophora liliifolia*. Inne gatunki typowe dla ciepłolubnych dąbrów w tym płacie to m.in.: naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, klinopodium pospolite *Clinopodium vulgare*, miodownik melisowaty *Melittis melisophyllum*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, groszek czerniejący *Lathyrus niger*, lebidka pospolita *Origanum vulgare*, kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, dzwonek brzoskwiniolistny *Campanula persicifolia*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*, pięciornik biały *Potentilla alba*, wyka kaszubska *Vicia cassubica*, traganek szerokolistny *Astragalus glycyphyllos*, bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, przytulia północna *Galium boreale*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, turzyca pagórkowa *Carex montana*. Postać dąbrowy świetlistej *Potentillo albae-Quercetum petraeae* z kruszyną – występuje przede wszystkim w południowo-zachodniej części obszaru. Pod luźnym drzewostanem dębu bezszypułkowego, z nieznacznym udziałem brzozy brodawkowatej rozwija się silnie warstwa podszytu, w której dominuje kruszyna. Runo jest rozwinięte na ogół bardzo dobrze (kruszyna nie powoduje silnego ocienienia dna lasu). Miejscami duży udział (dominujący) mają rozłogowe byliny: konwalia majowa *Convallaria majalis* i kłosownica pierzasta. Licznie występuje także trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*. Rosną tu ważne dla fitocenoz świetlistej dąbrowy gatunki: m.in. turzyca pagórkowa, sierpik barwierski, groszek czerniejący, bukwica zwyczajna, przytulia północna, miodownik melisowaty, dzwonek brzoskwiniolistny, a także inne cenne gatunki: lilia złotogłów *Lilium martagon* i wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*. W tym rejonie notowano także takie gatunki ciepłolubne jak: pięciornik biały, klinopodium pospolite, pajęcznica gałęzista, ciemiężyk białokwiatowy *Vincetoxicum hirudinaria*, koniczyzna dwukłosa *Trifolium alpestre*, wyka kaszubska, naparstnica zwyczajna, gorysz siny *Peucedanum cervaria*, orlik pospolity i inne. W centralnej części obszaru Natura 2000 występuje uboga postać dąbrowy świetlistej, określona jako postać z kostrzewą owczą *Festuca ovina* (*Potentillo albae-Quercetum* postać z kostrzewą owczą). Panuje tu drzewostan dębu bezszypułkowego, z udziałem brzozy brodawkowatej i sosny. Brzoza, która osiągnęła fazę dojrzałości intensywnie się wydziela. Podszyt jest słabo rozwinięty. Jedynie w części wschodniej płatu ubogiej dąbrowy liczniej występuje jałowiec pospolity *Juniperus communis*. Runo jest tu znacznie uboższe w gatunki niż typowe płaty dąbrowy i rozwinięte nierównomiernie, a miejscami słabo zwarte. Spośród ciepłolubnych gatunków dominuje konwalia majowa, a odnotowywano w tym rejonie także m.in. miodownika melisowatego, pajęcznicę gałęzistą, dzwonek brzoskwiniolistny. Zwraca uwagę duży udział elementów przechodzących z borów. Osobliwością florystyczną tego płatu jest natomiast kostrzewa ametystowa *Festuca amethystina* – gatunek znajdujący się w „Polskiej czerwonej księdze roślin”, „Polskiej czerwonej liście roślin” oraz w „Czerwonej księdze roślin województwa łódzkiego”. Proces zmian siedliska powinien być monitorowany przede wszystkim w tym płacie, ponieważ odznacza się najmniejszym stopniem naturalności w porównaniu z pozostałymi płatami dąbrowy świetlistej w obszarze.

Względna powierzchnia C. Udział powierzchni siedliska *9110 w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w kraju jest mniejszy niż 2%, z tego powodu powierzchnię względną w obszarze należało ocenić na C.

Stan zachowania B – dobry. Najistotniejszym zauważalnym procesem zagrażającym temu typowi siedliska przyrodniczego jest przekształcenie poprzez rozwój zbiorowisk o charakterze łąki, lub innego typu lasu liściastego, oraz jednocześnie kurczenie się zasięgu występowania płatów dąbrowy świetlistej, na skutek wyeliminowania wypasu jako istotnego czynnika determinującego utrzymanie zbiorowiska świetlistej dąbrowy. Recesji dąbrowy towarzyszy ustępowanie cennych gatunków związanych z tym szczególnym typem siedliska. Trofia i wilgotność gleb panujących zwłaszcza w północnej i centralnej części obszaru, w

warunkach braku innych czynników determinujących charakter roślinności – umożliwiają rozwój zbiorowisk o charakterze grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae*-*Carpinetum*, przy czym na fragmentach wyniesionych, o glebie na ogół piaszczysto-gliniastej, rozwijają się płaty grądu wysokiego (*Tilio*-*Carpinetum calamagrostietosum*), często na miejscu panującej tu dotychczas świetlistej dąbrowy. Świetliste lasy dębowe są często powiązane z innymi siedliskami, oprócz uboższych lasów grądowych, mogą nawiązywać również m.in. do acidofilnej dąbrowy. Zjawisko zastępowania dąbrowy przez zbiorowiska o charakterze grądu lub innego typu lasu liściastego ma charakter ciągły, w związku z tym wiele płatów ma cechy pośrednie nawiązując w składzie florystycznym do świetlistych dąbrów przy jednocześnie silnie zaznaczonych cechach np. kwaśnej dąbrowy lub grądu (szczególnie w fizjonomii zbiorowiska, w tym związanej z rozwojem warstwy podszycia). Niezależnie od powyższych presji na siedlisko, występujących również w innych obszarach kraju na skutek zmiany w sposobie użytkowania lasów w obrębie świetlistych dąbrów, płaty dąbrowy świetlistej w obszarze Dąbrowa Grotnicka PLH100001 stanowią jedno z najcenniejszych stanowisk tego typu siedliska leśnego w centralnej Polsce. Biorąc pod uwagę lokalizację płatów tego siedliska na obszarze objętym ochroną rezerwatową, na terenach Lasów Państwowych, to wartość obszaru pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska *9110 jest duża. Z tego względu, stan zachowania siedliska w obszarze oceniono jako dobry (B).

Ocena ogólna B. Biorąc pod uwagę dużą wartość przyrodniczą świetlistej dąbrowy w obszarze i w regionie, położenie w granicach rezerwatu przyrody i na gruntach Lasów Państwowych, nadano oceną ogólną B (dobrą).

Jakość danych M – dane o przeciętnej jakości. Obszar położony na gruntach Lasów Państwowych, siedliska leśne sklasyfikowane. Dla rezerwatu przyrody tożsamego z obszarem Natura 2000, w roku 2011 sporządzono dokumentację na potrzeby ustanowienia planu ochrony, jednak badania były ukierunkowane na zbiorowiska roślinne rezerwatu a nie siedliska przyrodnicze w rozumieniu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

4068 Dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia*

Populacja C. Najcenniejszym gatunkiem we florze obszaru Natura 2000 jest dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia* – gatunek z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, znajdujący się w „Polskiej czerwonej księdze roślin”, „Polskiej czerwonej liście roślin” oraz w „Czerwonej księdze roślin województwa łódzkiego” z kategorią zagrożenia CR, krytycznie zagrożony. Stwierdzony został tylko na jednym stanowisku, populacja skrajnie nieliczna. Dotychczasowe dane na temat liczebności na stanowisku wykazywały od 1 do 4 osobników. Stanowisko jest zagrożone przypadkowym zniszczeniem przez ludzi lub zwierzęta. Dzwonecznik wonny jest gatunkiem rzadkim w skali kraju i regionu. W Polsce notowany był na około 100 rozproszonych stanowiskach, przy czym na wielu stanowiskach gatunek wyginął lub nie został potwierdzony w ostatnim czasie. Populacje dzwonecznika na stanowiskach nie są liczne, zazwyczaj liczba kwitnących osobników nie przekracza kilkunastu. Biorąc pod uwagę wielkość populacji i jej zagęszczenie, nadano ocenę populacji C – poniżej 2% populacji krajowej.

Stan zachowania C – średni lub zdegradowany. Ze względu na skrajnie niewielką liczebność populacji, stan zachowania gatunku w obszarze oceniono na C.

Izolacja C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Występują inne rozproszone stanowiska tego gatunku, zarówno w regionie (w Polsce Środkowej), jak i w kraju.

Ocena ogólna C – znacząca. Biorąc pod uwagę wartość obszaru do ochrony tego gatunku i jednocześnie niewielką liczebność na stanowisku, nadano ocenę ogólną C – znacząca. Stanowisko gatunku znajduje się na obszarze objętym ochroną rezerwatową, na terenach Lasów Państwowych.

Jakość danych G – dane o wysokiej jakości, pozyskane na podstawie badań.

A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej, umieszczony w Zał. 1 Dyrektywy Ptasiej. Związany ze świetlistymi dąbrowami i innymi lasami liściastymi. Obecność starych dębów i innych drzew liściastych jest kluczowa do zachowania siedliska tego gatunku. Stwierdzono występowanie 11 par dzięcioła średniego. Biorąc pod uwagę powierzchnię obszaru i występujące siedliska przyjęto liczebność w zakresie 1-11 par. Populacja D.

A236 Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej, umieszczony w Zał. 1 Dyrektywy Ptasiej. Preferuje bory, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste. W obszarze występuje co najmniej 1 para dzięcioła czarnego. Populacja D.

Gatunki dodatkowe:

Orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*

Gatunek podlegający ochronie częściowej. W skali Polski ma kategorię zagrożenia VU, narażony. Preferuje widne zarośla i lasy na glebach zasadowych. Orlik pospolity został stwierdzany w dąbrowie świetlistej w południowo-zachodniej i wschodniej części obszaru Dąbrowa Grotnicka PLH10000. Biorąc pod uwagę dotychczasowe badania prowadzone w obszarze, uznano ten gatunek za bardzo rzadki (kategoria liczebności V).

Wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*

Gatunek podlegający ochronie częściowej. Charakterystyczny dla lasów liściastych. Występuje w rozproszeniu w lesie grądowym na terenie całego obszaru, słabo zagrożony. Posiadane dane nie pozwalają jednak na dokonanie szacunkowej oceny wielkości populacji, kategorię liczebności określono jako R – rzadki.

Kostrzewa ametystowa *Festuca amethystina*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej, znajdujący się w „Polskiej czerwonej księdze roślin” oraz w „Polskiej czerwonej liście roślin” z kategorią zagrożenia również EN, zagrożony. W skali województwa łódzkiego oraz Polski Środkowej ma kategorię zagrożenia VU, narażony. Preferuje widne lasy i ich skraje, zazwyczaj występuje w runie świetlistych dąbrów i borów mieszanych, gatunek rzadki o małej liczbie stanowisk w kraju. Kostrzewa ametystowa została stwierdzona w dąbrowie w środkowej części obszaru Dąbrowa Grotnicka PLH100001. Biorąc pod uwagę dotychczasowe badania prowadzone w obszarze, uznano ten gatunek za bardzo rzadki (kategoria liczebności V).

Lilia złotogłów *Lilium martagon*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej. W skali Polski Środkowej ma kategorię zagrożenia LR nt, o małym ryzyku zagrożenia, słabo zagrożony. Gatunek charakterystyczny dla lasów liściastych. Występuje w wielu miejscach na terenie obszaru Natura 2000, stanowiska niezagrożone. Posiadane dane nie pozwalają jednak na dokonanie szacunkowej oceny wielkości populacji, kategorię liczebności określono jako R – rzadki.

Miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*

Gatunek podlegający ochronie częściowej. Charakterystyczny dla kserotermicznych lasów dębowych. Występuje licznie w wielu miejscach na terenie obszaru, stanowiska niezagrożone. Mimo braku dokładnych danych na temat liczebności, można określić występowanie tego gatunku w obszarze jako powszechne (kategoria liczebności C).

Nocek Brandta *Myotis brandtii*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej. Częściowo związany z siedliskiem leśnym – głównie jako miejsce żerowania. Odnotowano w obszarze obecność tego gatunku, jednak brak dokładnych danych na temat liczebności i charakteru występowania, stąd nadano kategorię liczebności P (gatunek obecny).

Borowiec wielki *Nyctalus noctula*

Gatunek podlegający ochronie ścisłej. Gatunek ściśle związany z siedliskiem leśnym – głównie jako miejsce rozrodu (dziuple), ale i miejsce letnich kryjówek, rzadziej jako miejsce zimowania. Odnotowano w obszarze obecność tego gatunku, jednak brak dokładnych danych na temat liczebności i charakteru występowania, stąd nadano kategorię liczebności P (gatunek obecny).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	G01.02		b
M	G01.03		b
M	K05.02		i

M	I01		b
M	K02		i
M	K04.05		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnątrzne [i o b]
L	X	X	b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Raport z monitoringu GIOŚ dla siedliska 9110 w obszarze Dąbrowa Grotnicka oraz na stanowiskach: Zimna Woda 1, 2, 3, 4, Szkółka 1, 2 – 2006, 2007, 2014, 20212. Raport z monitoringu GIOŚ dla gatunku na stanowisku 4068 Dzwonecznik wonny – Dąbrowa Grotnicka – 2010, 2014, 2017, 20203. Dokumentacja planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dąbrowa Grotnicka" 2011 Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, „Hektor” Grzegorz Rączka 4. Monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji działań ochronnych na terenie obszarów Natura 2000. Dąbrowa Grotnicka PLH100001. Część I. 20175. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021 Regionalna geografia fizyczna Polski, Bogucki Wyd. Nauk., Poznań6.Ogród Botaniczny w Łodzi dane niepubl. Pismo z 20.03.2024 r. o znaku: ZZM.WOB.DX.44.4.2024 Informacja o stanowiskach dzwonecznika wonnego w ramach Regionalnego programu dzwonecznika wonnego Adenophora liliifolia

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Dąbrowa Grotnicka	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi
Adres:	Polska Traugutta 25 90-113 Łódź
Adres e-mail:	sekretariat@lodz.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Nr 31/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dąbrowa Grotnicka" (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2013 poz. 3525) Link: http://dziennik.lodzkie.eu/legalact/2013/3525/ Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 15 stycznia 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Grotnicka” Link: http://dziennik.lodzkie.eu/legalact/2015/136/ Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 24 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Grotnicka” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2022 r. poz. 508) Link: https://dziennik.lodzkie.eu/legalact/2022/508/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100001

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych

(opcjonalnie)

--